

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/296/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5313211892
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5313211892.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci žalobcov: v rade 1/ Z. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X.. XXX, v rade 2/ M. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R., v rade 3/ M. N. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX, v rade 4/ O. S. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. nad H. XXX, všetci zast. Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom so sídlom Martina Rázusa 19, Lučenec, IČO: 45021996, proti žalovaným: v rade 1/ S. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s.r.o., so sídlom Potočná 2835/1 A, Čadca, IČO: 36 866 849, v rade 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zast. JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom Vajnorská 55, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 42174856, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č.k. 4C/309/2013-404 zo dňa 21.06.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu m e n í tak, že žalovaní v rade 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni v rade 1/ sumu 5.000 €, žalobcovi v rade 2/ sumu 5.000 €, žalobkyni v rade 4/ sumu 2.000 €, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

Žalobu žalobcu v rade 3/ z a m i e t a.

Vo zvyšnej časti žalobu žalobcov v rade 1/, 2/ a 4/ proti žalovaným 1/, 2/ z a m i e t a.

Žalobcom v rade 1/, 2/ a 4/ p r i z n á v a spoločne a nerozdielne voči žalovaným v rade 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Žalovaným v rade 1/, 2/ vo vzťahu k žalobcovi v rade 3/ nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalovanému v rade 1/ zaplatiť žalobkyni v rade 1/ sumu 5.000 €, žalobcovi v rade 2/ sumu 0 €, žalobcovi v rade 3/ sumu 0 €, žalobkyni v rade 4/ sumu 2.000 €, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu žalobcov proti žalovanému v rade 1/ zamietol. Žalobu žalobcov proti žalovanému v rade 2/ v celom rozsahu zamietol. Žalovaným v rade 1/, 2/ náhradu trov konania proti žalobcom v rade 1/ - 4/ nepriznal. Z vykonaného dokazovania, najmä fotokópie rozsudku vo veci 1T/127/2012 a z pripojeného spisu 1T/127/2012 mal preukázané, že žalovaný v rade 1/ bol právoplatne dňa 24.1.2013 uznaný za vinného za to, že dňa 21.6.2012 asi o 18.30 hod v obci X. na ceste II/520 v smere od mesta E.. do obce N. G. osobným motorovým vozidlom Volkswagen zrazil maloletého chodca X. N., ktorý prebiehal cez cestu, nedokázal s vozidlom včas zastaviť, narazil do neho ľavou prednou časťou vozidla pri stredovej čiare vozovky, čím

mu spôsobil zranenia, ktorým na mieste podľahol. Vodič sa pohyboval rýchlosťou minimálne 71,82 km/hod., čo je vyššia rýchlosť aká je v danom úseku v uzavretej obci povolená. Z toho dôvodu v tiahlej pravotočivej zákrute reagoval brzdením na chodca - maloletého X. N., ale nedokázal už s vozidlom včas zastaviť, narazil do neho a usmrtil ho. Žalobcovia v rade 1/, 2/ sú biologickými rodičmi maloletého X.. Žalobca v rade 3/ je jeho nevlastný brat, rovnako ako O. S. - žalobkyňa v rade 4/ , ktorá bola jeho nevlastnou sestrou. Z potvrdenia obce L. je zrejmé, že v obci je známe, že rodičia maloletého požívajú alkoholické nápoje. Nie sú konfliktní, k občanom sú úctiví, obidvaja pracujú. Bývajú v rodinnom dome, ktorého vlastníčkou je S. S., sestra Z. N., ktorá zrušila pobyt žalovanému v rade 3/ z dôvodu, že požíva alkoholické nápoje, jeho správanie je agresívne, nekontrolovateľné a neprispôsobivé. Z potvrdenia základnej školy mal preukázané, že maloletý X. chodil do školy pravidelne, čisto bol oblečený aj vhodne, nemal neospravedlnené hodiny. Patril medzi slabších žiakov, vyžadoval individuálny prístup počas vyučovania aj po vyučovaní. V jedálni sa nestaroval, nosil si desiatu. Bol slušný, rád pomáhal, mal veľa kamarátov, nevyvolával konflikty, zúčastňoval sa školských podujatí. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka považoval za preukázané, že maloletý riešený z dôvodu záškoláctva, porúch správania, výchovných problémov ani z dôvodu priestupkového trestného stíhania nebol. Pri rozhodovaní o nárokoch žalobcov zohľadnil, že k dopravnej nehode došlo o 18.30 hod. V tomto čase maloletý sám bez dozoru súrodencov a rodičov prebiehal cez cestu II/520, v rovnakom časovom okamihu matka bola u susedy v záhrade, sestra na druhej strane cesty so svojim maloletým dieťaťom a druhom, o maloletého X. sa vo večerných hodinách nepostaral nik, ani jeho biologický otec ani nevlastný brat. Túto skutočnosť súd vyhodnotil ako zanedbanie povinného dohľadu zo strany príbuzných, ktorí sú žalobcami, čo aplikoval pri určení výšky ujmy. Výšku ujmy znížil aj z dôvodu, že v konaní bolo preukázané, že žalobcovia v rade 1/, 2/ požívajú alkohol. Pokiaľ sa týkalo žalobcu v rade 3/, v tomto smere zohľadnil, že v dôsledku požívania alkoholu a agresivity bol mu zrušený pobyt v spoločnej domácnosti. S prihliadnutím na uvedené vyššie uvedené skutočnosti konštatoval, že žalobcovia sa spolupodieľali na ujme, ktorá im vznikla aj zanedbaním povinného dohľadu a zároveň odstupňoval výšku ujmy z hľadiska príbuzenského pomeru. Žalobcom v rade 1/ - 4/ priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v odstupňovanej výške podľa intenzity zásahu a spoluzavinení žalobcov na vzniknutej ujme. Skutkový stav súd subsumoval pod ust. § 11 a § 13 ods. 1, 2 OZ. Protiprávnym konaním žalovaného v rade 1/ došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov. Dal za pravdu žalobcom v tom smere, že smrť je neodstrániteľná ujma. Intenzitu zásahu zvyšuje skutočnosť, že zomrelo maloleté dieťa, veľmi blízky človek pre rodičov, súrodencov. Stratu dieťaťa možno objektívne považovať za zásah do súkromia, rodinného života, narušenie rodinných a osobných vzťahov, zásah do emocionálnej sféry pozostalých. Ujma je trvalá, neodstrániteľná, nenapraviteľná, preto neprichádzala do úvahy iná (morálna) forma zadostučinenia, napr. ospravedlnenie (žalovaný v rade 1/ vyslovil ľútosť a ospravedlnenie). Pri určení výšky náhrady bral do úvahy aj správanie dotknutej osoby, závažnosť okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Preto skúmal okolnosti nielen na strane žalovaného v rade 1/, ktorý ujmu spôsobil, ale aj na strane dotknutej osoby, jeho zákonných zástupcov, príbuzných. Nevlastnému súrodencovi v rade 3/, ktorý nežil v spoločnej domácnosti s maloletým a osobne sa o neho nestaral, na pojednávanie nedostavil, ani neuviedol rozhodujúce skutkové tvrdenia a otcovi, ktorý sa prevažne zdržiaval v práci v zahraničí a domov chodil na týždňovky, neuviedol rozhodujúce skutkové tvrdenia, nedostavil sa na pojednávanie, náhradu nemajetkovej ujmy nepriznal. Pokiaľ sa týkalo matky, súd uviedol, že zabezpečovala stravu, oblečenie, hygienu, výuku. Maloletý sa hrával bez dozoru, aj vo večerných hodinách. Vzťahy boli harmonické, ale netrúvali spolu väčšinu času, dieťa nebolo pre ňu prvoradé. Nebolo preukázané, že by nepožívala alkoholické nápoje už pred nehodou. Zároveň zohľadnil, že matka po strate syna prežívala traumy. Neliečila sa však. Primeranou náhradou sa súdu javila suma vo výške 5.000 €. Vo vzťahu k sestre O. ustálil, že takisto ako matka v čase dopravnej nehody zanedbala starostlivosť o brata, nedohliadala na neho, viac bola sústredená na svoje dieťa vo veku 4 mesiacov, svojho druhu, teda vlastnú rodinu, čo v spojení s matkou naznačuje, že dopad úmrtia na sestru bol menšej intenzity, čomu zodpovedá primerané zadostučinenie vo výške 2.000 €. Pokiaľ sa týkalo žalovaného v rade 2/, vo vzťahu k tomuto subjektu, okresný súd žalobu zamietol a to i napriek tomu, že v súlade s právnym názorom vysloveným v uznesení č.k. 11Co/172/2017-286 zo dňa 28.11.2017 zaujal iný právny názor čo do pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v rade 2/ s poukazom i na uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016. Zároveň však konštatoval, že pokiaľ sa týka premlčacej lehoty je potrebné vychádzať z pojmu škoda s 2-ročnou premlčacou lehotou a nie z pojmu nemajetková ujma s 3-ročnou premlčacou lehotou. Vzhľadom na to, že k dopravnej nehode došlo 21.6.2012, rozsudok o zodpovednosti žalovaného v rade 1/ nadobudol právoplatnosť 24.1.2013, žalobu voči žalovanému v rade 2/, ktorá bola podaná 20.4.2015 zamietol, z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej lehoty v zmysle ust. § 106 ods. 1 OZ. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikoval ust. § 257 CSP, pričom

dôvody hodné osobitného zreteľa vzhliadol v dôvodoch, ktoré viedli žalobcov k podaniu žaloby na súd s tým, že touto skutočnosťou bolo úmrtie ich maloletého syna a brata, čo zjavne možno považovať za výnimočný prípad v zmysle ust. § 257 CSP.

2. Proti rozsudku okresného súdu doručili v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia. V odvolaní žalobkyňa v rade 1/ vyslovila nesúhlas s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorým odôvodnil zníženie jej priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, nakoľko nehoda sa stala v blízkosti ich domu. Žalobkyňa v rade 1/ nebola mimo obce, bola u susedy, o ktorú sa starala. Dôrazne sa ohradila proti ničím nepodloženému tvrdeniu súdu prvej inštancie o tom, že s dieťaťom netrávila spolu väčšinu času, nebolo pre ňu prvoradé. Ide o svojoľnú úvahu súdu, ktorá v žiadnom prípade nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Pokiaľ sa týkalo čestných prehlásení O. a Z., tieto nedosahujú dôkaznú silu listinného dôkazu. Pokiaľ i požíla alkohol pred prvým pojednávaním, jej konanie bolo síce nesprávne, avšak v ľudskej rovine pochopiteľné a čo i len pri malej dávke empatie dostatočne ospravedlniteľné. Matka si nesprávnosť svojho konania uvedomovala, na ďalšom pojednávaní sa ospravedlnila. Bola ochotná podrobiť sa dychovej skúške. Smrť maloletého X. mala na jej rodinu zničujúci dopad, keď sa po jeho smrti rodina po čase rozpadla, čo vyplynulo z výsluchu samotnej žalobkyne v rade 1/ ako aj svedkyne S. S.. Súd uvedenú skutočnosť vôbec pri rozhodovaní do úvahy nezobral, v nadväznosti na čo žalobkyňa v rade 1/ považuje rozhodnutie súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v sume 5.000 € za nesprávne a nespravodlivé. U žalobcu v rade 2/ a v rade 3/, ktorí sa síce na pojednávanie nedostavili, dôvodnosť ich nárokov bola dostatočne preukázaná vykonaním iných dôkazov. I oni mali s maloletým X. vytvorený veľmi dobrý vzťah, otec lepší ako žalobca v rade 3/ a oboch tragická smrť zasiahla. Nemožno súhlasiť s názorom súdu, že žalobcovia v rade 2/, 3/ neunesli dôkazné bremeno intenzity dopadu úmrtia maloletého X. na ich život tým, že neprodukovali dostatočné skutkové tvrdenia a nedostavili sa na pojednávanie. Ich tvrdenia boli nahradené výpoveďami žalobkyň a svedkov. Súd mal vzhľadom na okolnosti ich nárok primerane znížiť, avšak nie nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v celom rozsahu zamietnuť. Pokiaľ sa týkalo žalobkyne v rade 4/, s rozhodnutím okresného súdu takisto nesúhlasí, v prvom rozhodnutí jej okresný súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 9.000 €, túto dramaticky znížil. Ohradila sa proti tvrdeniu súdu prvej inštancie, že zanedbala svoju starostlivosť o maloletého X. a jeho úmrtie malo na ňu menší dopad, vzhľadom na to, že má vlastné dieťa a druha. Žalobkyňa v rade 4/ mala k maloletému X. veľmi dobrý, harmonický a nadpriemerný vzťah, učila sa s ním, hrávala sa s ním a venovala sa mu. Jeho tragická smrť mala na ňu intenzívny dopad a veľmi ťažko ju prežívala. To, že mala maloleté dieťa traumou dozaista zmiernilo, avšak nie do takej miery, aby odôvodňovalo priznanie sumy 2.000 €. Takisto sa žalobcovia ohradili proti rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorým zamietol žalobu vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ z dôvodu uplynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty. Zotrvávali na právnom názore, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje v 3-ročnej všeobecnej premlčacej lehote, ktorá začala plynúť dňa 21.06.2012 a uplynula dňa 21.06.2015. Nakoľko žalobcovia podali žalobu proti žalovanému v rade 2/, resp. rozšírili žalobu o tento subjekt 20.04.2015, učinili tak v rámci 3-ročnej premlčacej doby. V tejto súvislosti poukazovali na rozhodnutia NS SR 5Cdo 278/2007, 5Cdo 265/2009, 1Cdo 100/2009, 2Cdo 194/2011, z ktorých nepochybne vyplýva, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej lehote. Poukázali tiež na uznesenie Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 137/2016-24 z 15.03.2016, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.06.2017, sp. zn. 2Co/123/2016 a rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 08.06.2018, sp. zn. 6Co/288/2017-217. Za nesprávny považovali i výrok o náhrade trov konania s tým, že podľa ich názoru mal súd rozhodnúť tak, že voči žalovanému v rade 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP a podľa § 255 ods. 2 CSP. V konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku je potrebné aplikovať zásadu úspechu vo veci v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP, keď v týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, nakoľko mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a nemožno ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. V tejto súvislosti žiadali obdobne rozhodnúť i vo vzťahu k žalobcom v rade 2/ a 3/, ktorých taktiež výška plnenia závisela od úvahy súdu. Žiadali rozsudok okresného súdu zmeniť a uložiť žalovaným v rade 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyňi v rade 1/ a žalobcovi rade 2/ po 10.000 €, žalobcovi v rade 3/ 8.000 € a žalobkyňi v rade 4/ 9.000 €, s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného plniť. Zároveň žiadali žalobcom v rade 1/, 2/, 3/ a 4/ priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Žalovaný v rade 1/ v odvolaní proti rozsudku okresného súdu uviedol, že sa plne stotožnil s postupom prvoinštančného súdu, pokiaľ vzhľadom na pasivitu žalobcov v rade 2/, 3/ im nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nepriznal. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že maloletý X. v čase smrti

9 ročné dieťa prebiehal v čase o 18.30 hod. sám cez cestu, bez dozoru rodičov či starších súrodencov. Nepochybne títo zanedbali podstatným spôsobom dohľad nad maloletým, ktorý vzhľadom na jeho vek a čas, kedy došlo k dopravnej nehode mal byť pod dozorom rodičov, resp. inej dospelšej osoby v bezpečí domova a nie sa sám pohybovať ako účastník cestnej premávky po ceste, kde sa pohybujú i motorové vozidlá. Do konania predložil čestné prehlásenie O. Z., z ktorého jednoznačne vyplynulo, že žalobkyňa v rade 1/ bola v čase dopravnej nehody podnapitom stave, i pred nehodou bola sústavne podnapitá. O maloletého X. sa vôbec nestarala, o čom vedela celá dedina. Taktiež nevlastný brat už dlhšie nebyva v obci, pričom táto osoba bola neustále pod vplyvom alkoholu a drog. Uvedené potvrdila aj jeho teta S. S.. Tá opísala vzťah žalobcu v rade 3/ k maloletému X. ako priemerný. Pokiaľ sa týka žalobkyne v rade 4/ zastal názor, že jej takisto nárok neprináleží, nakoľko ujma, ku ktorej došlo na jej osobnostných právach rozhodne nebola tak intenzívna, že by bol u nej daný takýto nárok. V čase smrti mala už svoje vlastné dieťa, o ktoré sa starala. V čase nehody žila so svojim priateľom a ich dieťaťom v E... To napokon vyplýva i zo svedeckých výpovedí Z. Q. a S. S.. Žalobcovia majú nepochybne značný podiel viny na úmrtí maloletého X., čo následne ovplyvnilo i posúdenie otázky ich nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Preto nesúhlasil so skutočnosťami uvedenými v nimi podanom odvolaní s tým, že výška náhrady nemajetkovej ujmy zo strany súdu bola riadne odôvodnená s poukazom i na výsledky vykonaného dokazovania. Za primerané a dostatočné považoval ospravedlnenie, ktoré vo vzťahu k žalobcom učinil, svoje konanie adekvátne oľutoval, bol právoplatne odsúdený v trestnom konaní, čo možno považovať za dostatočnú reparáciu vo vzťahu k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/77/2009 zo dňa 27.10.2009 s tým, že uvedené je potrebné zohľadniť, pričom prvoinštančný súd tak neučinil a pokiaľ tak učinil, bolo to nedostatočné. Ďalej poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 1286/2005 zo dňa 28.2.2006 a uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 46/2010 zo dňa 25.11.2010. Suma priznaná žalobcom je pre neho likvidačná a žiadnym spôsobom nezohľadňuje okolnosti na strane žalovaného v 1/ rade, ktorý je mladým človekom, nemá dostatočné finančné zázemie, nemá z čoho danú sumu uhradiť. Nestotožnil sa s názorom súdu, že v prípade žalovaného v rade 2/ žaloba žalobcov bola podaná po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty. Ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, tento sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej lehote, ktorá plynie od momentu vzniku ujmy. Nakoľko k dopravnej nehode došlo dňa 21.6.2012, bol nárok uplatnený vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ v rámci plynutia trojročnej premlčacej lehoty, teda nemôže byť premlčaný. Nesúhlasil ani s rozhodnutím o náhrade trov konania za aplikácie ust. § 257 CSP na prejednávanej prípad. Aplikácia tohto ustanovenia bola pre neho prekvapivá, dozvedel sa o tom až z písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku, žiadal preto rozsudok okresného súdu zmeniť, žalobu žalobcov v rade 1/ - 4/ zamietnuť, priznať mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

4. Žalovaný v rade 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že postup prvoinštančného súdu, pokiaľ žalobu vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ z dôvodu premlčania zamietol, považoval za správny. Pokiaľ súdy prijali záver, že nemajetkovú ujmu, resp. jej náhradu je možné subsumovať pod škodu v zmysle ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. v platnom znení, tak jediný možný a logický záver je, že premlčanie bude v intenciách ostatných škôd nahrádzaných z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla posudzované podľa § 106 ods. 1, 2 OZ. Pre plynutie premlčacej doby je rozhodujúci Občiansky zákonník, konkrétne ust. § 106 ods. 1, 2 OZ. Žalovaný v rade 2/ nijako nezasiahol do práv žalobcov na rozdiel od žalovaného v rade 1/, jeho zodpovednosť bola súdom priznaná cez ustanovenia zákona o PZP, je preto nespochybniteľné, že i uplatňovaný inštitút premlčania musí byť v súlade s týmto záverom. V tejto súvislosti poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 8Co/106/2018. Za prekvapivý nepovažoval ani postup prvoinštančného súdu, pokiaľ žalovanému v rade 2/ a žalovanému v rade 3/ nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že súd svoje rozhodnutie jednoznačne logicky zdôvodnil a dôsledne rešpektoval poslanie inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy. Poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je len doplnkom morálneho zadosťučinenia v prípade, ak to samo o sebe nepostačuje. Morálnym zadosťučinením je aj samotné prejedanie veci a ospravedlnenie sa toho, kto do práv zasiahol. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v žiadnom prípade nemôže slúžiť ako majetkový prospech tomu, do práv koho sa zasiahlo. Žiadal preto rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť a žalovanému v rade 2/ priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalovaný v rade 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že nie sú pravdivé tvrdenia matky o tom, že s maloletým mala veľmi dobrý a harmonický vzťah. Uvedené vyplýva aj z čestných prehlásení viacerých osôb, O., Z. S.. Žalobcovia 2/ a 3/ nepreukázali odôvodnenosť svojich nárokov v konaní uplatnených. Nedostavili sa na pojednávanie, čím prejavili svoj postoj k prejednávanej veci, nezrejmili rozsah ujmy, ktorú mali utrpieť v súvislosti so smrťou maloletého X., taktiež, pokiaľ sa týka žalobkyne v

rade 4/, intenzita zásahu do jej osobnostných práv nebola tak zásadná a intenzívna, že by odôvodňovala priznanie nároku v nej žiadanej výške. Žalobkyňa v rade 4/ mala v čase smrti X. vlastné dieťa a druha, s ktorými obývala spoločnú domácnosť. Z výpovede svedka Q. vyplýva, že s maloletým sa nehrávala a nemala hlbšie interpersonálne väzby, jednalo sa o jej nevlastného súrodenca. Ako žalobcovia i on nesúhlasil s rozhodnutím prvoinštančného súdu ohľadne zamietnutia žaloby vo vzťahu k žalovanému v rade 2/. Zastal názor, že nároky žalobcov vo vzťahu k tomuto subjektu premlčané nie sú. V tejto súvislosti poukázal na dôvody ním podaného odvolania, taktiež nesúhlasil s rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania s tým, že nemožno aplikovať ani ustanovenie § 255 CSP, nakoľko žalobcovia si v celkovom rozsahu uplatnili nárok vo výške 16.500 € a teda rozhodne z hľadiska rozhodnutia okresného súdu úspešní v konaní neboli a nárok na náhradu trov konania im neprináleží.

6. Žalobcovia v rade 1/ - 4/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v rade 1/ nesúhlasili s tvrdením žalovaného v rade 1/, že oprávnenosť ich nároku v konaní preukázaná nebola. To, že mal žalobca v rade 2/ lepší vzťah s maloletým ako žalobca v rade 3/ bolo dostatočne preukázané výsluchom žalobkyne v rade 1/, žalobkyne v rade 4/ ako aj výsluchom svedkyne S. S.. Žalobcovia v rade 2/, 3/ pripúšťajú, že intenzita ich ujmy nedosahovala intenzitu ujmy, ktorú utrpela žalobkyňa v rade 1/ ako matka, avšak uvedené neodôvodňuje faktické nepriznanie žiadnej náhrady nemajetkovej ujmy za smrť maloletého X. len z dôvodu, že neprodukovali dostatočné skutkové tvrdenia a nedostavili sa na pojednávanie. Taktiež sa ohradili proti tvrdeniu súdu, že podstatným spôsobom zanedbali starostlivosť o nebohého X.. Z vykonaného dokazovania i z výsluchov svedkov bolo preukázané, že žalobkyňa v rade 1/ sa riadne starala o X., zaujímala sa o neho, venovala sa mu a trávila s ním aj voľný čas. Za nepravdivé označila v čestnom vyhlásení obsiahnuté tvrdenia O. Z. a Z. S.. Taktiež nesúhlasili s názorom žalovaného v rade 1/ o tom, že za primerané zadosťučinenie je možné považovať jeho ospravedlnenie a potrestanie v trestnom konaní, na druhej strane sa priklonili k ním vyslovenému názoru o tom, že nárok uplatnený vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ premlčaný nie je a tento sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote.

7. Žalovaný v rade 1/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcov uviedol, že z vykonaného dokazovania je nepochybné, že došlo k zanedbaniu starostlivosti a dohľadu nad maloletým. Je neprípustné, aby sa dieťa vo veku maloletého X. pohybovalo samé večer popri ceste, bez akéhokoľvek dozoru dospeléj osoby. Pokiaľ sa týka požívania alkoholických nápojov žalobcami v rade 1/ a v rade 2/, táto skutočnosť je nepochybná, nielen vzhľadom na predložené čestné prehlásenia, ale i s poukázaním na správanie sa žalobcov, ktorí sa nešťitili prísť na pojednávanie pod vplyvom alkoholu.

8. Žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného v rade 2/ uviedli, že nárok vo vzťahu k nemu nemôže byť v žiadnom prípade premlčaný. Ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý sa premlčuje v trojročnej premlčacej lehote plynúcej od momentu vzniku ujmy. Je v rozpore s logikou vecí, aby sa ten istý nárok, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch premlčoval vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ v inej lehote ako vo vzťahu k žalovanému v rade 1/. Žiadali preto rozhodnúť v zmysle nimi uplatneného odvolacieho dôvodu.

9. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní a súc viazaný odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti rozhodnutia.

10. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vo vzťahu k žalobcom v rade 1/, v rade 3/ a v rade 4/ dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, pokiaľ sa týkalo žalobcu v rade 2/, v tomto smere sa odvolací súd nestotožnil s postupom prvoinštančného súdu, pokiaľ ním uplatnený nárok zamietol len z dôvodu, že sa nedostavil na vytýčený termín pojednávania. Za podstatné odvolací súd považoval, že tak ako žalobkyňa v rade 1/ aj žalobca v rade 2/ bol rodičom, otcom maloletého X. a pokiaľ i pracoval v zahraničí a neposkytoval maloletému každodennú starostlivosť, túto kompenzoval materiálnym zabezpečením rodiny a i potrieb maloletého X.. Nepochybné v prípade X. išlo o maloleté dieťa, ktoré bolo nielen starostlivosťou, ale i výživou odkázané na svojich rodičov. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka vyplynulo, že išlo o bezproblémovú rodinu, v ktorej fungovali rodinné väzby a vzťahy a v ktorej rodičia primeraným spôsobom si plnili svoje povinnosti vo vzťahu k maloletému. Uvedené napokon vyplynulo i z vyjadrenia učiteľky maloletého X.. Nepochybné možno z výsledkov vykonaného dokazovania ustáliť, že

žalovaný v rade 1/ zasiahol nereparovateľným a nezvratným spôsobom do osobnostných práv žalobcov, predovšetkým žalobcov rade 1/ a v rade 2/ ako rodičov maloletého a spôsobil im zásah do ich práva na ochranu osobnosti, konkrétne do ich práva na súkromný a rodinný život, došlo k neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a interpersonálnych vzťahov. Je potrebné uviesť, že ujma spôsobená žalovaným v rade 1/ vo vzťahu predovšetkým k žalobcom v rade 1/ a v rade 2/ je nenapraviteľná, neodstrániteľná, trvalá a bude ich sprevádzať po celý život. Vzhľadom na to, že išlo o smrť maloletého dieťaťa, ktoré s nimi žilo v spoločnej domácnosti, bolo odkázané nielen na bežnú starostlivosť, ale i materiálne zabezpečenie, ktoré poskytoval rodine práve žalobca v rade 2/, sa odvolací súd nestotožnil s postupom prvoinštančného súdu, pokiaľ nepriznaním nároku na náhradu nemajetkovej ujmy ho v podstate sankcionoval za neúčast' na pojednávaní. Za adekvátne preto považoval znížiť, tak ako u žalobkyne v rade 1/, rozsah nároku, teda výšku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, avšak nie postup, ktorým by ho súd tohto nároku úplne zbavil. Každý zo žalobcov v rade 1/ a v rade 2/ totiž vykonával starostlivosť o rodinu iným spôsobom, avšak nemožno jednoznačne ustáliť, ani z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by sa o rodinu postarať nedokázali, resp., že by svoje povinnosti vo vzťahu k rodine a maloletému X. ako rodičia neplnili, resp. túto starostlivosť zanedbávali. Z uvedeného nemožno ani vyvodíť, že by ujma spôsobená žalobkyňou v rade 1/ a žalobcami v rade 2/ ako rodičom bola z hľadiska intenzity dopadu „menšia alebo väčšia“, nakoľko každého z nich zasiahla rovnako citeľným spôsobom, i keď možno jej dopad prežívali odlišne. V nadväznosti na uvedené preto odvolací súd považoval za vhodné obom žalobcom v rade 1/, 2/ priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rovnakom rozsahu. Skutočnosti, pre ktoré došlo k zníženiu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobkyňou v rade 1/, považoval zo strany prvoinštančného súdu nielen za podrobne zdôvodnené, ale i skutkovo podložené. Adekvátnosť výšky nároku vo vzťahu k žalobcovi v rade 2/ odvolací súd vzhliadol práve v tej skutočnosti, že s maloletým neudržiaval každodenný kontakt, pracoval prevažne v zahraničí, avšak na druhej strane dospel k záveru, že smrť maloletého X. bola pre neho tak ako pre matku rovnako intenzívnym a nereparovateľným zásahom. Z pohľadu toho, že otec v zahraničí pracoval a materiálne zabezpečoval potreby rodiny, nepovažoval odvolací súd za správne znížením nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sankcionovať ho oproti matke za to, že nebol a nemohol byť s maloletým v každodennom kontakte, venovať sa mu nepretržite, nakoľko v zahraničí nebol z dôvodu nezájmu o rodinu a jej potreby, ale práve preto, aby jej zabezpečil potrebnú materiálnu úroveň. V nadväznosti na uvedené preto odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu, pokiaľ žalobu žalobcu v rade 2/ zamietol a priznal mu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške ako matke - žalobkyňou v rade 1/, 5.000 €. Pokiaľ sa týkalo žalobcu v rade 3/, v tomto smere prvoinštančný súd svoje rozhodnutie podložil výsledkami vykonaného dokazovania, z ktorých nepochybne vyplývalo, že žalobca v rade 3/ nebýval v spoločnej domácnosti s maloletým, nemal k nemu vytvorený bezprostredný citový súrodenecký vzťah a nakoľko sa nedostavil na pojednávanie, nebolo možné ani pomerovať ujmu, ktorá mu zásahom do práva na ochranu osobnosti vznikla. Taktiež v prípade žalobkyne v rade 4/ sa odvolací súd plne stotožnil s postupom prvoinštančného súdu a výškou nároku, ktorý v konečnom dôsledku prvoinštančný súd žalobkyňou v rade 2/ priznal. Vychádzal zo skutočnosti, že sa jednalo o nevlastnú sestru maloletého, ktorá už v čase nehody mala vytvorenú vlastnú rodinu. I keď je nepochybné, že smrť maloletého určite tragickým spôsobom zasiahla do jej života, v porovnaní s intenzitou zásahu do práv rodičov, na ktorých bol maloletý X. bytostne odkázaný, bolo potrebné tiež zohľadniť, že v čase nehody uprednostnila vlastnú rodinu pred starostlivosťou o maloletého, podobne ako matka, ponechala ho bez dozoru, bolo potrebné výšku jej nároku odstupňovať i z tohto pohľadu.

11. Pokiaľ sa týkalo zamietnutia žaloby vo vzťahu k žalovanému v rade 2/, v tomto smere odvolací súd sa s postupom prvoinštančného súdu i vzhľadom na rozhodovaciu prax súdov, predovšetkým najvyšších súdnych autorít, nestotožnil. K záveru o premlčaní nároku žalobcov vo vzťahu k tomuto subjektu je potrebné uviesť, že v danom prípade nejde čisto o nárok na náhradu škody, ale o osobitný nárok, ktorý možno subsumovať pod nárok na náhradu škody. Pri tomto nároku je nepochybne ustálená všeobecná trojročná premlčacia lehota, ktorú je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné aplikovať i vo vzťahu k žalovanému v rade 2/. Nemožno totiž u toho istého nároku priznať inú premlčaciu lehotu vo vzťahu k žalovaným subjektom, i keď u každého je uplatňovaný z iného právneho titulu. Uvedené sa prejavuje práve v tom, že pokiaľ súd nárok na náhradu nemajetkovej ujmy priznáva vo vzťahu k žalobcovi ako škodcovi a žalovanému v rade 2/ ako jeho poisťiteľovi, nemožno ich zaviazat' na solidárne plnenie, nakoľko u každého z nich bol nárok uplatňovaný z iného právneho dôvodu. Obaja žalovaní v konaní majú postavenie samostatných spoločníkov a jedným súdnym rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na plnenie celého dlhu veriteľovi - poškodenému. Vo výroku rozhodnutia preto musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. V konaní bolo nepochybne preukázané, že k tragickej udalosti došlo 21.6.2012 a teda pokiaľ žalobcovia

podali žalobu vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ 20.4.2015, stalo sa tak v rámci plynutia trojročnej všeobecnej premĺčacej lehoty. V nadväznosti na uvedené preto odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti rozsudku.

12. Pokiaľ sa týkalo rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania, v tomto smere odvolací súd nepovažoval za správnu aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, ktorú podľa názoru odvolacieho súdu prvoinštančný súd ani náležitým spôsobom neodôvodnil. V danom prípade závisela výška plnenia od úvahy súdu a preto považoval za správne, aby žalobcom v rade 1/, 2/ a 4/ bol priznaný solidárne nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rade 1/, 2/ v rozsahu 100%. Žalobca v rade 3/ v konaní úspešný nebol, napriek jeho neúspechu odvolací súd žalovaným v rade 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k nemu nepriznal zohľadniac okolnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu práva na súde a to, že i v danom prípade rozhodnutie záviselo od úvahy súdu.

13. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)